

Yantümcelerde Tamlayan Ekinin İşlevi Üzerine

Eser Erguvanlı Taylan
Boğaziçi Üniversitesi

1. Giriş

Türkçe'nin yantümceleri yapısal açıdan oldukça karmaşıktır ancak bu karmaşıklığın altında dile özgü bir düzen yatmaktadır. Yantümce çeşitleri başta eylemleri çekimli olanlar ile eylemleri çekimli olmayanlar diye ayrılabilir (Csato 19912, Erguvanlı-Taylan 1993) . Birinci yantümce türü, *Biz [sen bugün işe gelmezsin] sanıyorduk* cümlesiyle örneklenebilir; burada *sanmak* eyleminin tümleci köşeli parantez içindeki çekimli eylemli yantümcedir. Bu örnekte görüldüğü gibi, bu tür yantümcelerin eylemi bir temel tümce eylemi gibi çekimlidir. İkinci yantümce türü için, *[Onun iyi bir doktor olduğun]dan emin değilim ; Sabah [saatim çalmadığı] için otobüsü kaçırdım* cümleleri örnek gösterilebilir. Bu örneklerde köşeli parantez içindeki yantümcelerin eylemleri bir temel tümce eylemi gibi çekimli değildir. Türkçe'de eylemi çekimli olmayan bu tür yantümceler kullanım ve çeşitlilik açılarından daha çoktur.

Bu yazıda eylemi çekimli olmayan yantümceler üzerinde durarak onları yapısal ve işlevsel farklılıkları açısından ele alacağız. Özellikle de özneleri tamlayan eki gerektiren yantümce çeşitlerini saptadıktan sonra bu ekin anlamsal ve yapısal olmak üzere en az iki farklı işlevi olduğunu göstermeğe çalışacağız.

2. Eylemi çekimli olmayan yantümceler

Temel tümcedeki eylemi çekimli olmayan yantümcelerin işlevleri ile eylem yapıları arasındaki bağıntıyı şöyle gösterebiliriz: (1)

yantümce: türü işlevi evlem (E) yapısı

i) ortaç ad niteleyicisi E+ yEn
E+ DIK/ yEcEK+iyelik

Örnek: 1) a. [Senin aldığın ayakkabı] yı çok beğendim.
b. [Karşıdan gelen adam] ı bir yerden tanıyorum.

ii) ulaç belirteç E+ Ip ; E+ ErEk ; E+ IncE v.b.
E+ DIK/yEcEK+iyelik(+durum) ilgeç
E+ mE + iyelik(+durum) ilgeç

örnek: 2) a. O [sofrayı toplayıp] bulaşıkları yıkayacaktı.
b. [Yüksek sesle konuşarak] herkesi rahatsız etmeyin
c. Sen [onu beşinci kata çıkınca] sağdaki ilk odada bulursun.
d. [Biz buraya geldiğimiz] den beri hiç yağmur yağmadı.
e. [Sen geçtiğin] için tiyatro biletlerini kardeşime verdim.
f. [Ali'nin anlatıkların] a göre orası çok güzel bir yermiş.
g. [Benim ikaz etmem] e rağmen gene aynı hatayı yaptın.

iii) adlaştırma tümleç E+ mE (k)
ad eylem E + mE+ iyelik
E+ DIK/ yEcEk +iyelik

örnek: 3) a. Nazan [o bursa başvurmak] istiyor.
b. Ali'yi [sigarayı bırakmağ]a ben ikna ettim
c. Ayşe [benim ona yardım etmem] i bekledi.
d. Polisler [onun hırsızların yerini bilmediğin] e inanmıyor.
e. Gazeteler [başbakanın karısının çok para harcadığın] dan bahsediyor.
f. [Bu yoldan bu kadar çok araba geçtiğin] in farkında değildim.

Bu tablodan ortaya şu sonuçlar çıkmaktadır:

Eylemleri adlaştırılmış bir yapıya sahip yantümceler (3 (a-b) deki master halindekiler dışında), işlevleri ne olursa olsun, belirtili isim tamlaması görünümündedir. 3(c-e), 2(f-g), 1(b) cümlelerinde örneklendiği gibi bu

yantümcelerde özne tamlayan ekini, adlaştırılmış eylem de iyelik ekini almıştır. Ancak ;

(i) adlaştırılmış yapıların ilgeçlerle kullanıldığı bazı belirteç yantümcelerinde (örnek 2(d-e)) adlaştırılmış eylemde iyelik eki bulunmasına karşın yantümcenin öznesinde tamlayan eki yoktur.

(ii) Adlaştırılmış yapılar olan tümleç yantümceleri de dikkatli incelendiğinde, yukarıdaki örneklerden (3) f'de görüldüğü gibi bazı durumlarda yantümcenin öznesinde tamlayan ekinin gerekli olmadığı ortaya çıkar.

Belirteç yantümcelerinde öznenin tamlayan eki alıp almaması o yapıdaki ilgece, adlaştırıcıya ve yantümcenin nasıl bir belirtiş yantümcesi olduğuna (neden, amaç, zaman yantümceleri v.b.) bağlıdır.(2) Bu yazıda yalnız tümleç yantümcelerinde tamlayan ekinin ne gibi durumlarda gerektiğini veya gerekmediğini ortaya çıkarmaya çalışacağız. Doğal olarak, bir tamlama yapısı taşımayan yantümceler bu incelemenin dışında tutulacaktır.

3. Tümleç yantümcelerinde tamlayan eki

Yukarıdaki örneklerde gördüğümüz gibi, tümleç yantümcelerinin yapısal özelliklerinden biri öznenin tamlayan eki ile belirtilmiş olmasıdır. Ancak Dede (1978, s. 74-75), bazı tümleç yantümcelerinin öznesinin tamlayan ekini gerektirmediğini şu örneklerle göstermiştir (4a,b ve 5a,b Dede'nin 28 ve 29 numaralı örnekleridir) .

- (4) a. Çocuk odada uyuyor.
b. Çocuğun odada uyuduğunu gördüm.

- (5) a. Odada çocuk uyuyor.
b. Odada çocuk uyuduğunu gördüm.
c.* Çocuk odada uyuduğunu gördüm.
ç. Odada çocuğun uyuduğunu gördüm.

Dede bu durumu şöyle bir kuralla açıklar: tümleç yantümcelerinde eylemden önce gelen belirsiz özneler tamlayan eki almaz. (4)'a'da özne tümce başındadır ve dolayısıyla da belirli bir anlam taşımaktadır; bu tümce *görmek* eyleminin bir tümleç yantümcesi durumuna getirilmek istendiğinde özne (çocuk) tamlayan ekini taşımak zorundadır. Ancak (5)'a'da özne tümce başında değildir ve eylemden hemen öncedir; bu konumundan ötürü de belirsiz bir anlam taşımaktadır. (5)a tümcesi *görmek* eyleminin tümleci olduğunda özne tamlayan eki almayabilir ; dilbilgisel olan (5)b ve dilbilgisel olmayan (5)c örneklerinden anlaşılacağı gibi tamlayan eki almayan yantümce öznesi ancak yantümcenin eyleminden önce gelebilir. Bu durumda özne anlam açısından belirsizdir . Öznede tamlayan eki bulunduğu zaman, özne (5)ç'deki gibi yantümcenin eyleminden hemen önce de gelebilir, (4)'b'deki gibi yantümcenin ilk ögesi de olabilir; ancak her iki örnekte de özne anlam açısından belirlidir, yani konuşucu için *çocuk* (5)'b'deki gibi herhangi bir çocuk değil belli bir çocuktur.

Dede'nin ortaçlar için de geçerli olduğunu öne sürdüğü bu genel kuralın bazı kısıtlamaları vardır.(3) Öncelikle, öznenin tamlayan eki gerektirmediği yantümce yapılarındaki eylemin geçişsiz olduğunu gözlemleriz. Bir başka deyişle, eylemleri geçişsiz olan yantümcelelerin özneleri için tamlayan eki yapısal bir gereklilik değildir.

3.1 Eylemleri geçişsiz olan yantümceler

Eylemleri geçişsiz olan yantümce yapılarına baktığımızda iki tür geçişsiz eylemden söz edebiliriz. Bunlardan biri *ol-* eylemidir; bir ad tümcesi gibi eylemsiz bir tümcenin bir üst yapının içine yerleştirilmesi durumunda *ol-* eylemi kullanılır. Aşağıdaki örneklerde çeşitli eylemsiz tümcelelerin yantümce durumuna getirilişleri sergilenmektedir:

- (6) a. Bu mevsimde dağda kar var.
 b. [Bu mevsimde dağda kar olmadığını] ı söyledi.
 c. ?[Bu mevsimde dağda karın olmadığını] ı söyledi.
- (7) a. O odada telefon var.

- (7) a. O odada telefon var.
 b. [O odada telefon olduğun]u söyledi
 c.?[O odada telefonun olduğun]u söyledi
- (8) a. Kedi çok hasta
 b.* [Kedi çok hasta olduğun]u gördü.
 c. [Kedinin çok hasta olduğun] u gördü
- (9) a. Yabancı öğrenciler bu sınıfta.
 b. *[Yabancı öğrenciler bu sınıfta olduğun]u söyledi.
 c. [Bu sınıfta yabancı öğrenciler olduğun]u söyledi
 d. [Bu sınıfta yabancı öğrencilerin olduğun]u söyledi

Yukarıda (6)ve (7)a-b 'de örneklendiği gibi, yüklemi *var/yok* olan tümceler bir üst tümcenin yantümcesi oldukları zaman öznelerinin tamlayan eki alması gerekmemektedir. Tamlayan eki konulması halinde ((6)-(7)c'deki gibi) cümle tam olarak bozuk olmamakla birlikte, tercih edilen bir yapı değildir. Yüklemi sıfat olan tümce (8)'in bir yantümceye dönüştürülmesinde ise öznenin tamlayan eki alması zorunludur; (8)'b'de görüleceği gibi tamlayan ekinin olmaması tümcede yapısal bir bozukluk yaratmaktadır. Bir ad tümcesi olan (9)'daki örneklerde ise yantümcenin öznesi *yabancı öğrenciler*, tümce başında olmamak kaydıyla ((9)c'deki gibi) tamlayan eki almayabilir ama özne tümce başına gelecekse tamlayan eki almak zorundadır. Sözcük sıralanışı dikkate alındığında, yantümce öznesi tamlayan eki taşımayan (9)c'nin aslında (9)'a'dan ziyade *bu sınıfta yabancı öğrenciler var* tümcesinininden (yani bir *var/ yok* yüklemli tümceden) türetildiği daha akla yatkındır.

Bu tartışmayı özetlemek gerekirse, yüklemli bir sıfat ya da ad olan tümceler bir üst yapının yantümcesine dönüşmeleri *ol-* eyleminin (gerekli ekleriyle birlikte) eklenmesi ve yantümce öznesinin tamlayan eki almasıyla mümkündür. Yüklemli *var/yok* olan tümceler ise, yantümce yapılarına dönüştüklerinde diğer eylemsiz tümcelerden farklı olarak yantümce öznesine tamlayan ekini gerekli görmez. Yüklemi *var/yok* olan bu yapılar belirsiz öznelerin yer alabildiği yapılardır. Bu yapılarda belirsiz özne tümce başında bulunamaz ve hemen yüklemden önce gelmek zorundadır:

- (10) a. Bu odada bir kedi var.
 b. Bir kedi bu odada var.
 c.* Bu odada o kedi var.

Ancak (10)'b'deki gibi, özne belirli olduğu zaman *var/yok* yüklemlerle bir yapı yerine, *O kedi bu odada* gibi bir ad tümcesi tercih edilmek zorundadır. İmdi belirli özne tümce başına gelebilmektedir. İu halde, öznedeki tamlayan ekinin bulunmaması belirsiz öznelerde gözlemleniyorsa, bu ekin varlığının da özneyi belirli yapacağı sonucu çıkartılabilir.

Ol- eylemiyle kurulan geçişsiz eylemlerle yapılmış yan tümcelerden başka bu eylem dışındaki geçişsiz eylemlerin kullanıldığı yan tümceler de vardır. Bu yan tümce yapılarında öznenin tamlayan eki gerektirip gerektirmediği aşağıdaki örneklerde gösterilmiştir.

- (11) a. Bu yoldan araba geçmez.
 b. [Bu yoldan araba geçtiğin] i görmedim.
 c. ? [Bu yoldan arabanın geçtiğin] i görmedim.
- (12) a. O otelde turist kalmaz.
 b. [O otelde turist kaldığın] ı görmedim.
 c. ? [O otelde turistin kaldığın] ı görmedim.
- (13) a. Hatır için çiğ tavuk bile yenir.
 b. [Hatır için çiğ tavuk bile yendiğin] i nereden çıkardın?
 c. ? [Hatır için çiğ tavuğun bile yendiğin] i nereden çıkardın?
- (14) a. Burada sigara içilmez.
 b. [Burada sigara içilmediği] doğru mu?
 c. ?*[Burada sigaranın içilmediği] doğru mu?

Bu örneklerden eylemi geçişsiz olan yan tümcelerin belirsiz öznelerinin tamlayan eki gerektirmediği ortaya çıkmaktadır. Dikkat edilirse, bu tür özneler tümce başında değildir ve Türkçe'de odağın doğal konumu olan eylemin hemen önündedir. Yukarıda verilen örneklerin bir başka özelliği de özneden önce '*bir*' tanımlılığının bulunmamasıdır. Dolayısıyla bu öznelerde nicelik belirsiz bırakılmıştır. (4) Bu şekilde niceliği belirtilmemiş bir öznenin, tümce içinde eylemden hemen önce gelerek eylem ile hem yapısal hem de anlamsal bir bütün oluşturduğu söylenebilir.

gelerek eylem ile hem yapısal hem de anlamsal bir bütün oluşturduğu söylenebilir. 'Geç-' bir eylemdir, ancak (11)'de 'araba geç-' özneyi içine almış bir bileşik eylem gibi davranmaktadır. (13) ve (14)'deki örneklerde eylem edilgen ve bu nedenle de geçişsizdir; aynı şekilde, anlamı belirsiz olan özne yantümce yapısında tamlayan eki almaz. Bu örneklerin özneye tamlayan eki takılmış olan (c) şıkları ise tercih edilen yapılar değildir, hatta (14)c bozuk sayılan bir tümcüdür.

Yukarıda ele alınan örneklerde öznelerin niceliklerinin belirtilmemiş olduğunu gözlemledik. Şimdi 'bir' tanımlığı ile öznelerinin niceliği belirtilmiş olan geçişsiz eylemli tümcelere bir göz atalım.

- (15) a. O sınava her sınıftan bir kişi girecekti.
 b. [O sınava her sınıftan bir kişi gireceğin]i söyledi
 c. [O sınava her sınıftan bir kişinin gireceğin]i söyledi.

(b) ve (c) şıkları eşit derecede geçerli olan bu örneklerde öznenin, yani sınava girecek kişinin kim olduğu bilinmemektedir. Öznenin tamlayan eki taşımadığı (a) örneğinde bu herhangi bir kişidir, (b) örneğinde ise öznenin tamlayan eki taşıması ile bu kişi kimliği belli olmamakla birlikte ferdiyet kazanmıştır.

Bu tür geçişsiz eylemli tümcelerde öznenin belirli olması halinde yantümce yapılarında tamlayan eki alması zorunludur.

- (16) a. O sınava bizim sınıftan Ali girecek.
 b.*[O sınava bizim sınıftan Ali gireceğin]i söyledi.
 c. [O sınava bizim sınıftan Ali'nin gireceğin]i söyledi.

Aynı şekilde geçişsiz eylemli tümcelerin özneleri çoğul olduğu zaman belirli özne gibi davrandıklarını, yani yantümce yapılarında tamlayan ekini gerektirdiklerini görürüz. Çoğul adların kapsayıcı bir niteliği olduğu düşünülürse, anlamsal açıdan belirli kabul edilebilirler. Nitekim yantümce yapılarındaki durum da bunu doğrulamaktadır. Daha önce verilen (12) numaralı örneğin öznesini çoğul yapıarak bu kısıtlamayı gösterebiliriz:

Kısaca ortaya şöyle bir genelleme çıkmaktadır: geçişsiz eylemli yantümcelerinin belirli özneleri tamlayan ekini gerektirir . Öznenin belirsiz olması durumunda, tamlayan eki gerekmez ancak bağlamın uygun olması koşuluyla 'bir' tanımlığı ile niceliği ifade edilmiş belirsiz öznelerin tamlayan eki olarak ferdiyet kazanmaları mümkündür.

3.2 Eylemleri geçişli olan yantümceler

Eylemi geçişli olan bir tümcenin bir tümleç yantümcesine dönüşmesi öznenin tamlayan ekini alması ve eylemin gerekli adlaştırıcı ekinden sonra iyelik ekini ve üst eyleme bağlı olarak da durum eki almasıyla gerçekleşir.

- (17) a. Çocuk elma yedi
 b. * [Çocuk elma yediğini] gördüm
 c. [Çocuğun elma yediğini] gördüm
 d* [Elmayı çocuk yediğini] gördüm.

(17)a'da tümce başında bulunan özne belirli bir anlam taşımaktadır, nesne ise belirsizdir; bu tümce *görmek* eylemin tümleci olduğunda, (17)b-d örneklerinden anlaşılacağı gibi, öznenin tamlayan eki alması yapısal bir zorunluluktur. (17)d'e nesnenin belirli, öznenin belirsiz olması tamlayan ekinin gerekliliği açısından bir değişiklik yapmaz.

Ancak eylemi geçişli bazı yantümcelerinin özneleri tamlayan eki almadıkları halde düzgün yapılarıdır. Hankamer ve Knecht'in (1976) ortaç yapıları için verdikleri örneği tümleç yantümcesine dönüştürerek bir bakalım:

- (18) a. Adamın kızını arı soktu.
 b. [Adamın kızını arı soktuğunu]u görmedim.
 c. [Adamın kızını arının soktuğunu]u görmedim.

(18)a' da nesne belirli ve özne belirsizdir; bu tümce *görmek* eylemin tümleç yantümcesi olduğunda öznenin tamlayan eki alması bir zorunluluk değildir. (18)b ve

(18)a' da nesne belirli ve özne belirsizdir; bu tümce *görmek* eylemin tümleş yantümcesi olduğunda öznenin tamlayan eki alması bir zorunluluk değildir. (18)b ve c örneklerinden anlaşılacağı gibi, tamlayan ekinin bulunması anlamsal açıdan öznenin belirli olduğuna da işaret etmektedir; şöyle ki (18)c'de tamlayan eki almış olan *arı* , (18)b'den farklı olarak, şimdi belirli bir anlam taşımaktadır. Dede'nin (1978) de benzer örnekleri vardır:

- (19) a. Kızı köpek kovaladı
 b. [Kızı köpek kovaladığı] doğru mu?
 c. [Kızı köpeğin kovaladığı] doğru mu?

Bu tür örnekleri çoğaltmak mümkündür; örneğin, *kızı cin çarptığı doğru mu?* tümcesinde de yantümcenin öznesi olan *cin* tamlayan eki almamıştır, hatta tamlayan eki burada hiç uygun düşmemektedir (*? *Kızı cinin çarptığı doğru mu*). Ancak, her geçişli eylemin belirsiz öznesi için bu genelleme geçerli değildir.

- (20) a. Evin damını rüzgar uçurdu.
 b. ?*[Evin damını rüzgar uçurduğun]a inanmam.
 c. [Evin damını rüzgarın uçurduğun]a inanmam.
- (21) a. Bahçeyi bir adam suladı.
 b. ?* [Bahçeyi bir adam suladığın]ı gördüm.
 c. [Bahçeyi bir adamın suladığın]ı gördüm.

Burada öznenin tamlayan eki almış olduğu (20) ve (21)c tümceleri, tamlayan ekinin olmadığı (20)ve (21)b'ye kıyasla çok daha iyidir. Şu halde (20) ve (21)'deki örneklerde gözlemlenen kısıtlama neden (18) ve (19)'daki örneklerde görülmemektedir? *Arı sok-* , *köpek ısır-* , *cin çarp-* , *su bas-* gibi özne+(geçişli) eylem yapıları gündelik yaşantıda oldukça rahatlıkla yer alabilen olaylar ya da inançları gösterir. Hankamer ve Knecht'in (1976) iddia ettikleri gibi böyle belirsiz özne+eylemler geçişime uğramışlardır, yani artık yapısal ve anlamsal bir bütün oluştururlar. Bu tür geçişimleri kalıplaşma sürecinin bir aşaması olarak düşünebiliriz; tam deyimleşmiş özne+(geçişli) eylem yapıları (örneğin: *gözünü hırs bürümek*) yantümceye dönüştüklerinde özneleri tamlayan eki alamazlar (**onun*

dönüşmelerinde öznenin tamlayan eki alması zorunludur. Örnek (21)'de özne+eylem (yani *bir adam sula-*) böyle yapısal ve anlamsal bir bütün oluşturmaz. Bu durumu şöyle açıklayabiliriz: bir şahsın yapabileceği sayısız işler, eylemler vardır ama '*su*' gibi bir öznenin birlikte kullanılabileceği eylemler sınırlıdır (su ak-, su bas-, su kesil-); dolayısıyla öznenin su olması durumunda tümcenin eyleminin seçimi hayli kısıtlıdır. Eylem üzerindeki bu tür seçici kısıtlamalar ne kadar çoksa o kadar çok kalıplaşmağa yaklaşılmış olur. Ancak bu çizgi üzerinde hangi noktada belirsiz öznenin geçişli eylemle bir bütün oluşturduğu ve hangi noktada oluşturmadığını belirlemek gene de çok zordur.

4. Sonuç

Bu çalışmada Türkçe'de tümleç yantümcelerinde öznenin tamlayan eki alıp almamasının yalnız yapısal bir zorunluluk olarak açıklanamayacağı, öznenin belirli ya da belirsiz olması gibi anlamsal ayrımlara da bağlı olduğu ortaya çıkmıştır. Dilde adları belirli kılan özel bir tanımlık olmadığından, öznenin belirli ya da belirsiz olarak yorumlanabilmesinde doğal olarak tümcenin yapısal özellikleri de önemli bir rol oynamaktadır (Tura 1986). Bu bakımdan, yantümcelelerin eylemlerinin geçişli ya da geçişsiz olmaları tamlayan ekinin gereği açısından belirleyicidir. Ancak eylemin geçişli ya da geçişsiz olması kadar öznenin belirlilik derecesi de tamlayan ekinin kullanılmasında belirleyici bir etkindir. Özne belirli ise, eylem geçişli ya da geçişsiz olsun, yantümce yapısında tamlayan eki zorunludur. Ancak, geçişli eylemlerin belirsiz özneleri, daha doğrusu eylem seçiminde güçlü kısıtlamaların olduğu özneler, eylem ile bir bütün oluşturdukları için yantümce yapılarında tamlayan eki almazlar. Geçişsiz eylemli yantümcelerde belirsiz özneler tamlayan eki almaz, ama '*bir*' tanımlığı ile nicelik belirtilmişse tamlayan eki bu ada bir ferdiyet kazandırır.

NOTLAR

¹Bütün yantümcelerinin eylem yapılarını bu tabloya sığdırmak elbetteki mümkün değildir, ancak her çekimsiz eylemli yantümce türünün işlevi ve yapısı için belirgin örnekler verilmeğe çalışılmıştır.

²Aynı ilgeç ve aynı adlaştırmacı ile kurulmuş belirteç yantümcelerinde tamlayan ekinin anlam ayırıcı özelliğini görmek mümkündür.

(i) a. [Onun söylediğin]e göre yarın sınav olmayacaktım.

b. *[O söylediğin]e göre yarın sınav olmayacaktım.

(ii) a. [O söylediğin]e göre yarın sınav yoktur.

b.* [Onun söylediğin]e göre yarın sınav yoktur

(i)'ye (ii)'deki yantümcelerinin tek farkı (i)'in öznesinin tamlayan eki almış olması, (ii)'nin ise tamlayan eki almamış olmasıdır; bu da yantümcelerinin anlamlarını değiştirmektedir.

³Dede'nin bu yazıda öne sürdüğü esas nokta bu kuralın ortaç yantümceleri için de geçerli olduğu ve bir ortaç yapısının tamlayan ekini alıp almamasının eylemin -yEn ya da -DİK/-yEcEk eklerinden hangisini seçeceğini belirlediğidir.

⁴Bu tür tümcelerinin öznelerinin önüne 'bir' tanımlığı getirilerek nicelik belirtmek istenirse, karşımıza en azından yarı bozuk bir ifade çıkar:

(i) ?* Bu yoldan bir araba geçmez

(ii) ?* Burada bir sigara içilmez

KAYNAKÇA

Csato, Eva Agnes . 1990. Non-finite verbal constructions in Turkish, *Altaica Oslonensia* (Proceedings from the 32nd Meeting of the Permanent International Altaistic Conference) içinde, Bernt Brendemoen (Haz.), 75-89.

Dede, Müşerref. 1978. Why should Turkish relativization distinguish between subject and non-subject head nouns? BLS, v.4;67-78.

Erguvanlı Taylan, Eser. 1993. Türkçe'de -DİK Ekinin Yantümcelerdeki İşlevi Üzerine, *Dilbilim Araştırmaları*, Ankara : Hitit Yayınevi.

Hankamer, Jorge and Knecht, Laura. 1976. The role of subject/non-subject distinction in determining the choice of relative clause participle in Turkish, in *Harvard Studies in Syntax and Semantics*, v. II, eds. J. Aissen and J. Hankamer

Sansa Tura, Sabahat, 1986. Definiteness and Referentiality in Turkish Nonverbal Sentences, in *Studies in Turkish Linguistics*, eds. Slobin, D.I. and Zimmer, K., Amsterdam: John Benjamins, 165-195.